

ادامه از صفحه اول

دولت آینده با چه مردمی روبه‌روست؟

اگر بخواهیم دشواری مدیریت وضعیت موجود را عیان کنیم ناگزیریم از تعبیر الکساندر روستو یکی از دو نماینده مهم لیبرالیسم آلمان در پس از جنگ استفاده کنیم که با مزاج جناح‌های سیاسی ایران سازگاری بیشتری دارد. روستو بر «سیاست موفقیت‌آمیز» تأکید دارد (همان کتاب، ص ۷). سیاست موفقیت‌آمیز مبتنی بر سه عامل است؛ اول، سلامت خانواده که مانند سلول‌های بنیادین بدن اجتماعی عمل می‌کنند. دوم، همبستگی گروه‌ها در محل کار و آخری همبستگی بین قوه مجریه و مقننه برای یکپارچه‌سازی بدن ملت. حالا با نگاهی دقیق به این سیاست‌ها می‌توان به این نتیجه رسید که دولت و جامعه ما وضعیت مطلوبی در هر سه این گزینیه‌ها ندارد. اینک نامزدهای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ خودشان باید قضاوت کنند تا چه میزان قادرند وضعیت موجود را تغییر دهند، بسامان کنند و مردم را اقناع کنند. هر قضاوتی مبتنی بر خوش‌بینی دولت و جامعه ایران را با مصائب عمیق‌تری روبه‌رو خواهد کرد.

المهدی؛ سیاست‌مدار اندیشه‌ واصلح

کشوری که با وجود ثروت‌های عظیم، در حال حاضر در زمره فقیرترین و فاسدترین کشورهای جهان قرار دارد.

۳- مردم سودان به دلیل ویژگی‌های تاریخی و تمدنی و با وجود فقر از سطح فرهنگ بالا و تأثیرگذاری برخودار هستند. در واقع سودان از نظر جغرافیایی امتداد مصر و از نظر فرهنگی در کنار این کشور تولیدکننده بزرگ فرهنگی جهان عرب است. تا چند سال قبل بخش معتابهایی از استادان دانشگاه‌ها، مهندسان شاغل و حتی اطبای کشورهای خلیج فارس را تحصیل‌کردگان سودانی تشکیل می‌دادند. همین ویژگی چنانچه شاهد بودیم باعث شکل‌گیری مقاومت و اعتراض به عادی‌سازی روابط با اسرائیل در خارطوم و دیگر شهرهای بزرگ سودان شد. صادق المهدی خود نیز باور عمیقی به مسئله فلسطین داشت و با هرگونه «عادی‌سازی» روابط اعراب با اسرائیل مخالف بود. وی در نشستی با عنوان «خطرات سازش با رژیم صهیونیستی» در خارطوم تصریح کرده بود «طرح عادی‌سازی جاری هیچ ارتباطی با صلح ندارد. اسرائیل دولتی طبیعی نیست بلکه چیزی خلاف قاعده و تحمیلی است و ما باید همان موضعی که در مقابل آپارتاید در آفریقای جنوبی داشتیم، اکنون در مقابل نژادپرستی رژیم صهیونیستی داشته باشیم». المهدی عادی‌سازی روابط کشورهای عربی با اسرائیل را در جهت تقویت شانس دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا در انتخابات بعدی و نجات بنیامین نتانیاو و همچنین مقدمه‌سازی برای جنگ با ایران ارزیابی کرده بود. حزب‌الله لبنان با صدور بیانیه‌ای از صادق المهدی به عنوان شخصیت «اندیشه و جهاد در راه خدا، حامی قضیه فلسطین و مقاومت و مخالف هر گونه عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی به ویژه عادی‌سازی روابط میان خارطوم و تل‌آویو» یاد کرد. ۴- صادق المهدی از دوست‌داران وفادار امام خمینی و حامیان جدی انقلاب اسلامی بود. وی پس از تصدی نخست‌وزیری به ایران سفر کرد. او پس از دوره نخست‌وزیری نیز به ایران سفر کرد و در زمره سیاست‌مداران حامی طرح گفت‌وگوی بین تمدن‌های سیدمحمد خاتمی (رئیس‌جمهور دوره اصلاحات) بود. به همین دلیل کشورهای ثروتمندانه را در اختیار دولتی گذاشت که نتها به دلیل بی‌کفایتی باعث جدایی بخش بزرگی از یک کشور بزرگ اسلامی شد، بلکه در نهایت روابط با ایران را قطع کرد. به ائتلاف سعودی در تهاجم به یمن پیوست و نهایتاً چنانچه ذکر آن رفت، به برقراری روابط با اسرائیل تن داد.

❖ **مدیرکل آفریقای وزارت خارجه دولت اصلاحات**

ترکیبی برای پیروزی مردم نه جناح‌ها

ایین ترکیبی خواهد بود که برای دفع بحران‌های مقرر داخلی و مواجهات خارجی و هماهنگی حداکثری ناچار به تحمل هم خواهند بود تا مردم کمتر مجبور به تحمل سختی‌ها باشند. دونفری که باید در تعامل و یکدستی با یکدیگر از برخی مواضع شان به نفع بهبود شرایط معیشتی مردم کوتاه بیایند. لازم است فارغ از همه رقابت‌ها که دیگر فاقد اثری برای داغ کردن انتخابات خواهد بود، این ترکیب نه لزوما هم گرایش، خود را به مردم عرضه کنند. مردم برنامه‌ها، سوابق و تجربه هایشان را مرور کنند و تصمیم بگیرند.

تیمی که در زمان انتخابات با معرفی خود بعنوان رئیس‌جمهور و معاون اول از همان ابتدا با نمایش هماهنگی، اقتدار، عقلانیت و مردم‌گرایی، و اراییه برنامه‌های مشترکشان برای حل آنی مسایل شاید مردم را قانع کنند تا بازم‌هم پای کار انتخابات بیایند. این شاید فرجی باشد.

امیرحسین جعفری: با عبور از انتخابات آمریکا آرام‌آرام زرمزه‌های انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران نیز شنیده می‌شود. انتخاباتی که پیش‌بینی دقیقی از آن هنوز وجود ندارد و احزاب و گروه‌ها کاندیدا یا برنامه مشخصی معرفی نکرده‌اند. کاهش وسیع سطح مشارکت در انتخابات مجلس یازدهم این نگرانی را ایجاد کرده است که انتخابات ریاست‌جمهوری نیز با سطح مشارکت پایین مردم همراه باشد. در این میان نگاه بخشی از مردم به احزاب اصلاح‌طلب است که چه رویکردی را در مواجهه با انتخابات برمی‌گزینند. در همین راستا با آذر منصوری، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت گفت‌وگو کردیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

❧ با وجود عدم تحقق بخشی از وعده‌های دولت روحانی و فشارهای روزافزون اقتصادی که بر مردم وارد می‌شود، می‌توان مردم را پای صندوق رای آورد؟

همان‌طور که در سؤال اشاره شد شرایط بسیار دشوار است به‌خصوص با توجه به نتیجه‌ای که در انتخابات ۹۸ از نظر مشارکت مردم داشتیم، این احتمال وجود دارد که میل مشارکت در انتخابات ۱۴۰۰ کاهش پیدا کند، اما تفاوت انتخابات ریاست‌جمهوری به‌ویژه اینکه با انتخابات شوراها هم‌زمان است، احتمال اینکه یک دوقطبی در این انتخابات شکل بگیرد و این دوقطبی میزان مشارکت را در مقایسه با انتخابات مجلس بالا ببرد، بیشتر می‌کند. اینکه کاندیداهای این دوقطبی چه کسانی باشند و نمایندگی کدام جریان‌های سیاسی را پیگیری کنند، در میزان مشارکت مردم در انتخابات اثرگذار خواهد بود. بنابراین خودبه‌خود اگر در انتخابات ریاست‌جمهوری یک دوقطبی شکل بگیرد، میزان مشارکت را متفاوت می‌کند با میزان مشارکت مجلس شورای اسلامی فعلی که با آن مواجه بودیم اما این را نمی‌شود نادیده گرفت که با توجه به درصد مشارکت در مجلس و نظرسنجی‌ها نگرانی از بابت کاهش مشارکت و ناامیدی از صندوق رای در مقایسه با دوره‌هایی که حتی با پایین‌ترین میزان مشارکت مواجه بودیم، وجود دارد. به هر ترتیب مجموعه‌ای از رخدادها یا قاعداتی می‌تواند در این میزان مشارکت اثرگذار باشد؛ نمونه مشخص این نتیجه انتخابات آمریکا بود و این احتمال که با روی‌کارآمدن دولت جدید بخشی از تحریم‌هایی که روی زندگی مردم و معیشت مردم اثرات جدی بر جای گذاشته، رفع شود و حل بخشی از مشکلات معیشتی مردم و کاهش فشارهای تحریم روی طبقات متوسط و فرودست می‌تواند زمینه‌ای برای افزایش میل مشارکت در انتخابات باشد. به‌خصوص بعد از اعتراضات ۹۶ و ۹۸ چنانچه رخدادهایی در کشور صورت بگیرد که نگاه مردم را به سوی صندوق رای تغییر دهد، این احتمال که مشارکت افزایش پیدا کند یا حتی در حد انتخابات ۹۶ باشد وجود دارد. در واقع این مشارکت مردم در انتخابات تحت تأثیر یک متغیر محدود نیست؛ عوامل و متغیرهای زیادی وجود دارد که می‌تواند بر میزان مشارکت مردم اثرگذار باشد. بخشی از آن از عهده اصلاح‌طلبان خارج است اما بخشی از آن نیز به توان اصلاح‌طلبان برمی‌گردد که به هر ترتیب شرایطی ایجاد شود که این دوقطبی بر سر چه مسائلی ایجاد شود. این دوقطبی می‌تواند عامل افزایش مشارکت در انتخابات باشد. به نظر من با شرایط موجود و حتی جامعه دلزده از سیاست و صندوق رای قاعدتا خود انتخابات ریاست‌جمهوری و مجموعه تحولات سیاست خارجی و داخلی می‌تواند به نوعی زمینه مشارکت مردم را در انتخابات فراهم کند؛ البته این بستگی مستقیم به این موضوع دارد که اصلاح‌طلبان با چه برنامه‌ای در انتخابات حضور پیدا کنند و با وجود مشکلات پیش‌رو چه راهکاری را برای حل مشکلات به مردم ارائه کنند که این راهکارها بتواند اعتماد مردم را جلب کند. در هر حال راه دشواری است و صحنه پیش‌روی اصلاح‌طلبان در مقایسه با همه انتخابات‌ها صحنه‌ای به مراتب دشوارتر است.

❧ اصلاح‌طلبان خود را در نسبت با کدام طبقه از جامعه می‌دانند؟ به نظر شما در انتخابات رای کدام اقشار را همراه خود دارند؟

بکنی که تاکنون مطرح بوده، این است که خاستگاه اصلاح‌طلبان طبقه متوسط است اما واقعیت جامعه ایران و فشار تحریم‌ها و ناکارآمدی‌هایی که در سیاست‌گذاری‌ها در اجرا خودش را نشان داده، قاعدتا دیگر چیزی به نام طبقه متوسط در جامعه ایران ظهور و بروز جدی ندارد؛ چیزی که تحت عنوان طبقه متوسط مثلا در انتخابات ۷۶ و ۸۰ مفروض ما بود، دیگر جمعیت لازم و از جمعیتی را که بشود در قالب طبقه متوسط تعریف کرد، ندارد. با توجه به رقم خط فقری که اعلام شد همه آن طبقی که طبقه متوسط تعریف می‌شدن امروز به طبقات فرودست جامعه تبدیل شده‌اند و به‌خاطر همین است که اصلاح‌طلبان باید بتوانند نسبت متعناداری در رابطه با شعارهای‌شان و مطالبات طبقه فرودست جامعه برقرار کنند. به هر ترتیب به نظر می‌آید که قاعدتا آنچه باید محوری‌تر بیشتری در گفتمان اصلاح‌طلبان پیدا کند تحقق عدالت در کنار آزادی و دموکراسی است؛ هرچند اگر الزامات لازم برای تحقق حقوق شهروندی در جامعه ما فراهم بود و

فصل سوم قانون اساسی ضمانت لازم را برای اجرا داشت، با چنین مسائلی مواجه نبودیم به همین دلیل اصلاح‌طلبان در انتخابات آینده در شعارها باید بتوانند نسبت لازم را با تمام گروه‌های جامعه اعم از طبقه متوسط که به‌شدت تضعیف شده و طبقات فرودست داشته باشند. این اگر مورد توجه قرار نگیرد به معنی از دست‌دادن نمایندگی این گروه‌ها از سوی اصلاح‌طلبان است بنابراین در ادبیات و جهت‌گیری‌هایشان باید به این مسئله توجه جدی داشته باشند؛ توجه به مطالبات اقشار و صنف مختلف، کارگران، معلمان، زنان و همه گروه‌های اجتماعی که امروز مسئله اصلی‌شان بی‌عدالتی و تبعیضی است که فکر می‌کنند باعث شده جامعه به دو بخش کم‌برخوردار و برخوردار تقسیم شود. برنامه‌ها و دولت‌هایی که تاکنون بر سر کار آمده‌اند با همین شعار بوده است اما در عمل آنچه اتفاق افتاده غیر از دولت آقای خاتمی که توانست نرخ تورم را کاهش، رشد اقتصادی را افزایش و به رفاه اجتماعی اهمیت دهد، به نظر می‌رسد بقیه دولت‌ها خیلی در این زمینه موفق نبوده‌اند که این موفقیت‌ها موجب رضایت مردمی شود که به آنها اعتماد و در انتخابات شرکت کرده‌اند، این مسئله بسیار مهم است و قاعدتا چنانچه مورد توجه اصلاح‌طلبان قرار نگیرد، اعتماد بخش بزرگی از جامعه ایران را از دست خواهند داد که در انتخابات آینده هم بخش تعیین‌کننده‌ای هستند و خود این انتخابات ممکن است باعث ریزش بیشتر حامیان اصلاح‌طلبان شود.

❧ اصلاح‌طلبان در انتخابات ۱۴۰۰ با چه رویکرد و برنامه‌ای حضور پیدا می‌کنند؟ گفتمان مطرح در این دوره چیست؟ معیشتی یا سیاست خارجی؟

اول این را بگویم که اصلاح‌طلبان نمی‌توانند در مواجهه با انتخابات بی‌تفاوت باشند. جریانی که به دنبال دموکراتیزه‌کردن است باید نسبت به انتخابات به نوعی سیاست‌ورزی کند که بتواند از این فرصت حداکثر استفاده به سمت گذار به دموکراسی را ببرد و همچنین با دورکردن تهدیدهای موجود در سیاست داخلی و خارجی بتواند از فرصت انتخابات استفاده کند. اینکه از ابتدا اعلام شود اصلاح‌طلبان هیچ نوع کنتشی در انتخابات ریاست‌جمهوری نداشته باشند اساسا با روح و مرام اصلاح‌طلبی سازگار نیست.

بنابراین از فرصت انتخابات حداکثر استفاده باید انجام شود. اینکه اصلاح‌طلبان چه گفتمانی را در انتخابات پیش‌رو در پیش خواهند گرفت بستگی به توان تطبیق مشکلاتی دارد که در جامعه وجود دارد و شناسایی آنها، با آنچه تحت عنوان برنامه و شعار در انتخابات مطرح کنند. در واقع اگر اصلاح‌طلبان از عهده چنین گفتمانی برنایند نمی‌توانند در انتخابات ریاست‌جمهوری ام‌بدوار باشند که کمپین‌های انتخاباتی شکل بگیرد. در کنار طرح انتخاباتی بیرو تراز قانون اساسی، باید در حدی باشد که این احساس در جامعه به وجود بیاید که مفهوم انتخابات شکل گرفته است، اصلاح‌طلبان باید این مسئله را یکی از مبانی مدنظرشان قرار دهند، این حذف حق انتخاب آزاد مردم در انتخابات بوده که از کارآمدی نهادهای انتخابی کاسته و همین هم دلیل اصلی بی‌میلی مردم نسبت به انتخابات شده است. در کنار نظارت استصوابی که موجب شده است نهادهای انتخابی از آن توان و کارآمدی لازم برای تأمین مطالبات مردم برنایند و به‌نوعی زمینه ناامیدی مردم را فراهم کنند، به موازات آن دولت‌های پنهانی شکل گرفته است که در تمام عرصه‌ها حضور دارند و اصلاح‌طلبان نمی‌توانند نسبت به این مسئله چشم‌پوشی کنند و باید به این سؤال پاسخ داده شود که راهکار اصلاح‌طلبان برای کارآمدی نهادهای انتخابی و رفتن آنها به سمت تأمین مطالبات مردم چیست. در واقع گفتمانی که اصلاح‌طلبان در این انتخابات باید مورد توجه داشته باشند محور اصلی‌اش باید این مسئله باشد که با وجود موانع پیش‌روی نهادهای انتخابی راهکار شما برای اینکه بشود از دل این نهادها مطالبات مردم پیگیری شود چیست و این هم به نظر من از دشواری‌های پیش‌روی اصلاح‌طلبان است و

سیاست

بررسی آخرین کنش‌های انتخاباتی اصلاح‌طلبان در گفت‌وگو با آذر منصوری

عدالت در کنار آزادی

آذر منصوری

مجموعه‌ای از برنامه‌ها را در بر می‌گیرد و همین هم این ضرورت را ایجاد می‌کند که اصلاح‌طلبان در انتخابات آینده در کنار اینکه باید کاندیداهای مشخص خودشان را داشته باشند بتوانند برنامه لازم را در اقتصاد، سیاست خارجی و برای حل مشکلات مردم ارائه دهند و طرح شعارهای کلی نمی‌تواند زمینه متقاعدکردن مردم را برای مشارکت در انتخابات فراهم کند. باید برنامه‌هایی مشخص شود که ضمانت اجرایی لازم را داشته باشد و عمل به وعده‌هایی را که داده می‌شود، فراهم کند و مصداق‌های مطرح‌شده نیز باید جامعیت لازم را در کنار جسارت و شجاعت و توانمندی‌های مدیریتی داشته باشند و برنامه‌ای که ارائه می‌شود باید بتواند پاسخ‌گوی مشکلاتی باشد که جامعه امروز ما از آن رنج می‌برد؛ از تبعیض و بی‌عدالتی تا عدم دسترسی شهروندان به حقوق خودشان فکر می‌کنم در کنار توجه به حق آزادی شهروندان مهم‌ترین مسئله این است که چه نوع برنامه‌ای قادر است به این تبعیض‌هایی که جامعه از آن رنج می‌برد و مقدمه بی‌اعتمادی شده، چه برنامه‌ای قرار است قدمی را از طرف نهاد انتخابی دولت بردارد تا این تبعیض و بی‌عدالتی خاتمه پیدا کند. مهم‌ترین مسئله‌ای که در گفتمان اصلاح‌طلبان در انتخابات ۱۴۰۰ نیاز به برجستگی دارد توجه به همین الزاماتی است که در قالب برنامه‌ای عدالت‌محور و رفاه‌محور می‌تواند این ضمانت لازم را برای تحقق عدالت و در کنار آزادی و حقوق شهروندان فراهم کند، در غیر این صورت طرح شعارهای کلی و آنچه در انتخابات گذشته مطرح بود، نمی‌تواند مشارکت مردم را در انتخابات فراهم کند. طرح شعارهای توهالی که ضمانت اجرایی ندارند تاریخ مصرفش گذشته است.

❧ کارکرد احزاب اصلاح‌طلب در زمینه انتخابات چیست؟ چرا عمده احزاب این طیف صرفا پیش از هر انتخابات بروز می‌کنند؟

قبل از آنکه درباره احزاب اصلاح‌طلب صحبت کنم باید راجع به کارکرد احزاب صحبت کرد. پیشینه و تاریخچه‌ای که احزاب در کشور و ما دارند باعث شده جامعه نگاه مثبتی به احزاب نداشته باشد و به لحاظ تشکیلاتی توان اثرگذاری لازم را در حد اینکه بتواند از خودشان برند درست کنند، ندارند؛ قانون احزاب را وقتی می‌بینید در مرام‌نامه احزاب نیز قید شده از واژه‌های مشخصی استفاده شود و در اسامی‌نامه‌ها نیز توصیه شده از یک مدل استفاده شود. تقریبا در هر کجای نگاه که احزاب توانسته‌اند نقش ایفا کنند چنین نگاه سلبی‌ای از طرف ساختار قدرت نسبت به احزاب وجود ندارد، به همین دلیل هم هست که احزاب در کشور نتوانسته‌اند به برند تبدیل شوند و با ارزیابی‌هایی هم که صورت می‌گیرد جامعه حتی با احزاب مؤثر و شناخته‌شده هم آشنایی ندارد؛ در دلیل همین محدودیت‌هایی که وجود دارد «امتناع کار حزبی به امکان کار حزبی در کشور ما غلبه دارد»، به همین دلیل نیز نمی‌تواند انتظار داشت احزاب به صورت مستقل در انتخابات نقش ایفا کنند و به همین دلیل احزاب در ایران قبل از انتخابات ائتلاف می‌کنند، درحالی‌که معمولاً در رقابت‌های سیاسی که از سوی احزاب در جوامع دیگر اتفاق می‌افتد بعد از پیروزی در انتخابات این ائتلاف‌ها حول برنامه یا انتخاب دولت و... شکل می‌گیرد، این نشان می‌دهد ما هنوز در کشورمان چند حزب مؤثر و قدرتمند نداریم که بتوانند به عنوان اصلی‌ترین رقیبان سیاسی در کشور ایفای نقش کنند، حتی خیلی از کسانی که در انتخابات کاندید می‌شوند وجه تمایز خود را عدم عضویت در احزاب اعلام می‌کنند، با چنین فضایی که درباره احزاب و جایگاهی که احزاب سیاسی در کشور ما دارند نمی‌شود این انتظار را داشت که احزاب در برنگاه‌هایی غیر از انتخابات بتوانند بروز داشته باشند قاعدتا تنها جایی که می‌توانند نمود پیدا کنند برنگاه‌های انتخابات است و به احزاب موسمی تبدیل شده‌اند. باز به همین دلیل فضای انتخابات بهترین فرصت برای احزاب است که نفрат و برنامه‌های خود را به جامعه معرفی کنند. قاعده درست این است که در فواصل بین انتخابات هم عمده ظرفیت احزاب باید به سمت

تولید برنامه و تربیت نیرو برای اداره کشور و به‌نوعی اخذ مرجعیت لازم برای پیگیری مطالبات مردم شود تا در انتخابات نیز بتوانند میوه لازم را از فضای انتخابات بچینند، به دلیل همین محدودیت‌ها است که در انتخابات ظهور پیدا می‌کنند و همین ائتلاف پیش‌انتخاباتی باعث شده ما با پدیده تعدد احزاب هم روبه‌رو باشیم که عمدتا در سهم‌خواهی‌های انتخاباتی خلاصه می‌شود. به‌رحال این امتناع کار حزبی در کشور و اینکه احزاب نمی‌توانند آن‌طورکه باید در کشور نقش ایفا کنند؛ بخش عمده آن به دلایلی برمی‌گردد که این دلایل از یک سو برگرفته از نگاه به احزاب است و از سوی دیگر نگاه فرهنگی در جامعه هم نسبت به احزاب هست. به هر ترتیب اگر بخواهیم انتخابات معنی پیدا کند، باید به سمتی برویم که احزاب نقش تعیین‌کننده در انتخابات داشته باشند؛ یعنی رقابت اصلی در انتخابات به جای اینکه بین افراد باشد یا در کنار اینکه رقابت در کنار افراد باشد مشخصا افراد باید کاندیدای احزاب شناخته‌شده باشند و تا رسیدن به این نقطه راه درازی در پیش داریم، به‌ویژه اینکه به هر ترتیب در مجلس نهم قانونی تصویب شد که این قانون رویکرد سلبی‌اش نسبت به رویکرد ایجابی‌اش بیشتر است و دست‌وپای احزاب را نیز بیشتر بسته است.

❧ حزب اتحاد ملت چه برنامه‌ای برای انتخابات دارد؟ آیا شاهد کاندیدایی از سوی این حزب هستیم؟

حزب اتحاد هم از مدت‌ها پیش بحث انتخابات را در دستور کار شورای مرکزی و دفتر سیاسی قرار داده است و همچنان نیز این بحث‌ها موضوع انتخابات ادامه دارد تا بتوانیم به بهترین راهبرد در انتخابات ۱۴۰۰ دست پیدا کنیم؛ در واقع به‌نوعی نگاه حزب اتحاد نسبت به انتخابات، استفاده از فرصت انتخابات است و تلاش می‌کند در فضای انتخاباتی کشور مفهوم انتخابات شکل بگیرد. قطعا در امتداد رویکرد و نگاهی که ما در تبعیضات مجلس یازدهم داشتیم، در اینن انتخابات هم بیشتر تأکیدمان بر تمرکز بر برنامه‌ای است که رافع مشکلات موجود در سیاست خارجی و داخلی باشد. درباره کاندیداها هم بحث‌ها ادامه دارد اما در نهایت آنچه مدنظر ماست، این است که در انتخابات به صورت ائتلافی حضور پیدا خواهیم کرد و از فرصت انتخابات برای معرفی دیدگاه‌های حزب استفاده خواهیم کرد؛ اما آنچه مدنظر است، تأکید ما بر ایجاد اجماع و انسجام در انتخابات و استفاده از فرصت انتخابات است که از این فرصت در راستای تولید برنامه استفاده کنیم و به سمت گفتمانی برویم که در واقع مطالبات مردم را نمایندگی کند. البته موضوع کاندیدای حزبی هم در دستور کار حزب هست و در حال گفت‌وگو با مجموعه حزب در این ارتباط هستیم. در مجموع با توجه به کنگره‌ای که در پیش داریم، تصمیم حزب پس از کنگره اعلام خواهد شد.

❧ آیا مجمع روحانیون مانند سال ۷۶ رهبری اصلاح‌طلبان را به دست می‌گیرد؟ همه اصلاح‌طلبان با یک رویکرد و کاندیدا به میدان می‌آیند یا شاهد دوگانگی بین احزاب هستیم؟

این است که دوگانگی اتفاق نیفتد.

❧ اگر در این دوره اصلاح‌طلبان با بحران رمدل‌های روبه‌رو شدند، باز هم به سمت ائتلاف با چه‌رای خارج از اصلاح‌طلبی می‌روند؟

چیزی که مشخص است این است که با توجه به تجربه اصلاح‌طلبان از انتخابات ۹۲ که تأکیدمان استفاده از ظرفیت‌های حداقلی برای مشارکت حداکثری بود، از انتخابات ۹۸ به این طرف این راهبرد را از دستور کار اصلاح‌طلبان خارج کردیم و به‌همین‌دلیل هم در انتخابات ۹۸ تن به شرایط موجود ندادیم و در تهران و بسیاری از شهرها که کاندیدای شناخته‌شده نداشتیم، کاندیدایی را معرفی نکردیم. به هر ترتیب تجربه ۹۲ تا ۹۸ نشان داد که این راهبرد هرچند ممکن است در نهادهای انتخابی ظرفیت‌هایی ایجاد کند که بهتر از حاکمیت یک‌دست در تعامل باشد و گذار به دموکراسی را مختل نکند، اما به دلیل اینکه نهادهای انتخابی نتوانستند بین عملکرد خودشان و مطالبات مردم نسبت مستقیمی برقرار کنند، این راهبرد کارآمدی خودش را از دست داد. در انتخابات ریاست‌جمهوری نیز به همین نحو است که اصلاح‌طلبان با کاندیدای احزاب خودشان حضور پیدا خواهند کرد و قطعا اگر این کاندیدا شانس حضور در انتخابات را پیدا کند، حضور اصلاح‌طلبان پرشور و با مشارکت حداکثری خواهد بود؛ اما اگر این اتفاق نیفتد، اتفاقی که در مجلس یازدهم افتاد و تصمیمی که اصلاح‌طلبان گرفتند...

ادامه در صفحه ۴

روزنه

رئیس‌جمهور:

بداخلاقی خللی در اراده ما ایجاد نمی‌کند

❶ **ایسنا:** رئیس‌جمهوری در آیین بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت نفت با بیان اینکه سال‌هاست که دچار تحریم هستیم، عنوان کرد: در سه سال اخیر در یک جنگ رویاروی بودیم و دشمنان با تمام توان مقابل ملت ایران آمدند و شکستی مفتضحانه خوردند.

حسن روحانی با اشاره به پایان دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، افزود: «آنهايي که مي‌خواستند ملت ايران سال ۹۷ جشن سالگرد پيروزي انقلاب خود را نينيد و آنها وارد ايران شوند، همه سرنگون شدند و همه دوران قلدري‌هايشان پايان يافت و چند هفته ديگر به زباله‌دان ريخته مي‌شوند». او با تأکید بر اینکه این ملت ایران بود که در این سه سال مانند قبل مقاوم ایستاد و پیروز شد و این دشمنان ایران بودند که دچار شکست شدند، گفت: «در این سال‌ها نشان داده شد اقتصاد ایران بزرگ و مقاوم است و فکر نمی‌کنم در منطقه هیچ کشوری چنین قدرتی داشته باشد که بتواند در سه سال جنگ رویاروی بایستد و پیروز شود. این نتیجه عظمت و قدرت و تاب‌آوری ملت ایران در سایه خوداتکایی و درون‌زایی و ژئوپلیتیک ایران است؛ ایران جایگاه جغرافیایی عظیمی است که قدرتی در دنیا نمی‌تواند ایران را به خاطر جایگاه خاصی که دارد و همچنین مقاومت‌های بسیاری که در طول تاریخ داشته است، از منطقه و جهان حذف کند. خیلی‌ها می‌خواستند کشور ما را از بین ببرند و نتوانستند؛ حال اینها آخرین‌هایی بودند که آمدند، اما به نتیجه نرسیدند و شکست خوردند».

روحانی با بیان اینکه برای ما، ملت ایران و دنیا آینده ایران بسیار مهم است، عنوان کرد: «ایران آباد و پیشرفته تنها برای مردم ایران نیست بلکه برای مردم منطقه و جهان است؛ ایران می‌تواند نیازمندی‌های منطقه و حتی در برخی موارد نیازمندی‌های جهان را ارزان‌تر و راحت‌تر تأمین کند».

او با تأکید بر اهمیت فعالیت دانشگاه‌ها در حوزه تأمین سرمایه انسانی، گفت: «اگر می‌خواهیم در صنعت با جش و شتابی خوب مواجه شویم نیازمند سرمایه‌گذاری اعم از داخلی و خارجی هستیم؛ دیدیم که طرح‌هایی افتتاح شد که بخشی از منابع آن خارجی بود؛ اگر سرمایه خارجی در کنار داخلی قرار بگیرد، می‌توانیم شاهد تحولات بزرگی باشیم».

رئیس‌جمهوری ادامه داد: «دومین موضوع در جهش تولید مواد اولیه است؛ در بسیاری از صنایع به‌ویژه پتروشیمی، نفت، گاز، فولاد، مس و آلومینیوم مواد اولیه خوبی در اختیار داریم که بسیار مهم است.

مسئله سوم در جهش تولید تکنولوژی است؛ در نبود تکنولوژی با قیمت گران حداقل استفاده را می‌توان برد. در استفاده از تکنولوژی باید هم به داخل و هم به خارج توجه کرد؛ در حوزه داخلی شرکت‌های دانش‌بنیان پیشرفت‌های بسیار خوبی دارند؛ در استفاده از تکنولوژی خارجی نیز همواره استفاده کردیم و باز هم استفاده می‌کنیم؛ به لطف خدا آمریکا و مانع شوند؛ چون ما در هر حال که خواستیم کشورهای دیگر در این زمینه هیچ‌گاه نتوانستند مانع شوند؛ چون ما در هر حال که خواستیم تکنولوژی را آوریم؛ حال ممکن است تحریم‌ها و فشارها باعث افزایش هزینه‌های مالی شود اما هیچ‌کس نمی‌تواند در استفاده از تکنولوژی خارجی مانع شود».

او با تأکید بر لزوم حضور صنایع مختلف در بازارهای جهانی گفت: «پایه چهارم جهش تولید بازار است؛ برای تولید باید تقاضاهایی وجود داشته باشد؛ گاهی این بازار داخلی است گاهی خارجی؛ ما باید ملیاردها جمعیت و بازارهای متغوع را ببینیم و اینجاست که تعامل سازنده می‌تواند تأثیرگذار باشد؛ تعامل سازنده در کنار قدرت ملی اهمیت دارد. اگر کشوری ضعیف باشد در تعامل سازنده باید التماس کند؛ درحالی‌که تعامل سازنده یعنی قدرت ملی ما در جایگاهی قرار بگیرد که آنها به ما نیازمندند. ما هم علاقه‌مندیم که با آنها تعامل و اقتدار ما اخلاقی و باشیم. این چهار اصل امروز در ایران وجود دارد و ملت ما امروز در مسیر صحیحی قرار گرفته است و کسی هم نمی‌تواند از افکار عمومی ملت فاصله بگیرد».

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه جامعه ما با امیدواری بسیار خوبی نسبت به آینده می‌اندیشند بر لزوم توجه همه مسئولان به آینده ملت ایران و رفاه مردم تأکید و عنوان کرد: «بداخلاقی و بددعنی را (رها کنیم؛ ما [دولت] که اعتنایی نمی‌کنیم و اگر کسی بداخلاقی کند اصلا خللی در اراده ما ایجاد نمی‌کند اما می‌آمیزی داریم که فرمودند فقط برای این مبعوث شدم که مکارم اخلاقی را کامل کنم، ما جمهوری اسلامی ایران هستیم و اقتدار ما اخلاقی و ادب است؛ این معنایش این نیست که کسی انتقاد نکند؛ انتقاد سازنده مفید است، اما انتقاد غیر از بددعنی، فحاشی و بی‌تربیتی است و ملت ما نیز این موارد را بر نمی‌تابد؛ همه باید به خدمت به مردم و افتخار و سرافرازی ایران فکر کنیم».